

ร่าง แนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การลด**ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา** เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันเด็กไทยยังขาดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สะท้อนได้จากความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีอยู่ในระดับสูง เด็กได้เข้าเรียนไม่ครบทุกคน มีปัญหาการออกกลางคัน ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ความแตกต่างในเชิงคุณภาพของโรงเรียนในแต่ละบริบทพื้นที่ รวมถึงสภาพแวดล้อมและสภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือน ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษายังทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น (กสศ.การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษากรณีศึกษาจังหวัดเลย)

นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ประกาศนโยบายตั้งเป้าหมาย Thailand Zero Dropout เด็กและเยาวชนทุกคนไม่หลุดจากระบบการศึกษา

“รัฐบาลมุ่งมั่นให้เด็กทุกคนไม่หลุดจากระบบการศึกษา เราตั้งเป้าหมาย Zero Dropout แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาการเรียนที่ยืดหยุ่นให้ตรงความต้องการ เน้นทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ใครที่หลุดจากระบบจะให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา” คำแถลงนายกรัฐมนตรี**วันเด็กแห่งชาติ**

๒๕๖๗

ความสำคัญของปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาเป็นเรื่องที่กระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต รัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗ ในหมุดหมายที่ ๙ กำหนดเป้าหมาย **“ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม”** พร้อมทั้งได้ระบุถึงสถานการณ์การพัฒนาของประเทศไทยที่ผ่านมาไว้ว่า ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม การศึกษาต่ำ และอัตราการพึ่งพิงสูง มีเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ร้อยละ ๑๗.๒ เด็กจำนวนมากต้องหลุดออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากครอบครัวยากจน เมื่อขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา และทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของเด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ทำให้เด็กกลุ่มนี้ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะแรงงานทักษะต่ำ หรือแรงงานกึ่งมีทักษะเท่านั้น การหลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ต้นทางชีวิตจึงสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นในระยะยาว **สมพงษ์ จิตระดับ (๒๕๖๒) กล่าว**ว่า เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษามีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่วงจรอันตราย ๓ เรื่อง คือ (๑) เป็นแรงงานรายได้ต่ำ (๒) มีความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ การค้าประเวณีโดยเฉพาะเด็กผู้หญิง และ(๓) ยุวอาชญากรที่ตกอยู่ในวังวนยาเสพติดและลักขโมย

หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เพื่อให้แต่ละบุคคล ได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถในการบรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind) และหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสถานะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม ซึ่งรัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งหมายรวมถึงผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ การสื่อสารและการเรียนรู้หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ รวมทั้งบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กปกติในกรณีที่สามารถเรียนได้ เพื่อให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม หรือจัดให้เป็นพิเศษตามระดับความบกพร่อง นอกจากนี้บุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษรัฐต้องจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ด้วยเหตุผลสำคัญคือบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ หากจัดการศึกษารูปแบบปกติอาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของเขาได้ รัฐจึงมีหน้าที่ลงทุนพิเศษสำหรับบุคคลเหล่านี้และถือเป็นสิทธิของบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของตน แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมการดูแลและพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ หน้า ๗๖)

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมี

บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา ๗ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๘ การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (๑) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (๓) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(๑) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(๓) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาคือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะ เป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา ๑๘ การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(๓) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(๑) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(๓) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(๔) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(๕) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา ๒๕ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๖ ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา ๒๘ หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๑๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็นเพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่วากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

มาตรา ๖๓ โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖

มาตรา ๗ การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีเป้าหมายเพื่อจัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจหรือตามความถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร และเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างในด้านเป้าหมาย การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญา จุดเน้น หรือ ศักยภาพ และความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน การศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการ และความจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข และเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในประเทศไทย มีหลากหลายลักษณะ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ : กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ

- โรงเรียนในระบบที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้แตกต่างจากโรงเรียนส่วนใหญ่ทั่วไป เช่น โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนสัตยาไส การศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการการ ผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ

- โรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะทางหรือมีจุดเน้นเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนกีฬา โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนไปรษณีย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ฯลฯ

กลุ่มที่ ๒ : กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย

- มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน หรืออาจจัดการเรียนรู้ตามวิถีธรรมชาติ วิถีธรรม วิถีของชุมชน เช่น ศูนย์การเรียน การศึกษาโดยครอบครัว การศึกษาสายครูภูมิปัญญา

- เป็นการศึกษาทางเลือกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนในระบบการศึกษาปกติซึ่งมีเหตุผลมาจากพื้นฐานของบุคคล ตามปรัชญาความเชื่อทางการศึกษา และการเรียนรู้ หรือด้านอื่น

จากหลักการดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑ (๕) มีอำนาจหน้าที่พัฒนานวัตกรรม ประสานส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘ กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(๓) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ. ๐๔๐๐๖/ว.๕๐๕๑ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเพื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีนักเรียนที่ออกกลางคันและไม่ประสงค์จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน โรงเรียนต้องประสานผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจการศึกษาต่อสถานศึกษาที่สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้และจัดเตรียมเอกสารประกอบส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนให้เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล

กลุ่มเป้าหมาย

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๒. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

คำนิยาม

การจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ หมายถึง การจัดการการศึกษาแบบองค์รวมและผสมผสาน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียน นักเรียน ชุมชนโดยมีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพ ปัญหาของผู้เรียนเพื่อพัฒนาตามศักยภาพแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างต่อเนื่องด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง

ห้องเรียนสร้างโอกาส หมายถึง ห้องเรียนที่สถานศึกษามุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้วยการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและสภาพปัญหาของผู้เรียนแต่ละบุคคลโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของ บุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หมายถึง นักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาและโรงเรียนได้ ติดตามกลับมาเรียนหรือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการออกกลางคันสูงตามปัญหาและสาเหตุต่างๆ และมี ความประสงค์จะศึกษาด้วยการจัดการศึกษาด้วย ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่มีรายชื่อในทะเบียนนักเรียนของโรงเรียนในปีปัจจุบันและกำลังศึกษาอยู่ เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยเรียนและเคยเข้าเรียนในโรงเรียน แต่ต้องออกจากโรงเรียนไปกลางคันด้วยปัญหาและสาเหตุต่างๆ และยังไม่ได้กลับมาเรียนหรือศึกษาต่อทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

นักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนแต่มีปัจจัยเสี่ยงสูงอาจ ต้องออกจากระบบการศึกษาก่อนเรียนจบการศึกษาหรือเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาไปแล้วแต่โรงเรียน ได้ติดตามกลับมาเรียนใหม่

เด็กตกหล่น หมายถึง เด็กในวัยการศึกษาบังคับที่ยังไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ
๒. สถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจและนำแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบไปปรับใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชนและผู้เรียน
๓. เด็กออกกลางคันลดลง เด็กตกหล่นและเด็กที่หลุดออกจากระบบกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ ๒

บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

การจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เกิดความยืดหยุ่นคล่องตัวและต่อบัณฑิตประสงค์ของการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ โดยมีรายละเอียดบทบาท หน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกตกล่น เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และช่วยเหลือเด็กที่ออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและติดตามช่วยเหลือเด็กกตกล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและมีกระบวนการขับเคลื่อนนโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

๒. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศนักเรียนเป็นรายบุคคล (DMC) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๓. จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ สร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องให้สามารถนำไปสู่ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๔. ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและปรับรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับปัญหาและสาเหตุของผู้เรียนรายบุคคล สามารถเรียนร่วมกับการทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัว

๕. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับกระทรวง กรม หน่วยงาน และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน ป้องกันเฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและติดตามช่วยเหลือเด็กกตกล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๖. จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อแก้ปัญหาเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและช่วยเหลือเด็กกตกล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๗. พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายการดำเนินงานไม่ให้เกิดตกหล่น ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา สามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับสภาพปัญหาของเด็ก ชุมชนและบริบทของพื้นที่

๒. สำรวจและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่น

๓. กำหนดโรงเรียนแกนนำและคัดเลือกหรือรับสมัครโรงเรียนที่มีความสนใจเป็นโรงเรียนนำร่องในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบและขยายผลไปยังโรงเรียนในสังกัด

๔. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ โรงเรียนในสังกัดให้มีความเข้มแข็งเพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประสานงานสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับพื้นที่และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๖. ส่งเสริม สนับสนุนความเข้มแข็งของงานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยความร่วมมือของเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๗. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรายบุคคลให้มีความสอดคล้องกับหลักการแนวความคิดการจัดการศึกษานอกระบบและกาจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

๘. ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นเรียนแบบประคับประคองให้เด็กสามารถเรียนร่วมกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัวได้และฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้อาชีพต่างๆอย่างหลากหลาย

๙. พัฒนาระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือการดำเนินการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชย

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาที่จัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๒. สำนักรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กที่มีแนวโน้มจะออกกลางคันสูงตามสาเหตุต่างๆ เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และสามารถส่งต่อข้อมูลเข้าในระบบสารสนเทศกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่งไปยังหน่วยงานอื่น เพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน และสำรวจความขาดแคลน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๓. พัฒนาคู่มือให้มีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ ตามมาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนพี่เลี้ยงที่จัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ หรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

๕. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ในการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)

๖. เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๗. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น หลักสูตรบูรณาการ หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ฯลฯ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน บริบทของโรงเรียนและชุมชน

๘. ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น เรียนแบบปรับระดับประคอง สามารถเรียนร่วมกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัว อาจเป็นการเรียนรู้แบบผสมผสานเชื่อมโยงกับการทำงานในชีวิตประจำวัน หรือจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหา ข้อจำกัดและความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๙. ส่งเสริมการแนะแนวเชิงรุกและปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ อย่างมีความหมายและตอบสนองการเรียนรู้เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต

๑๐. สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา และสนับสนุน ช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลและจบการศึกษา และสร้างความเข้าใจในการบังคับใช้และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๑. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบเพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๑๒. พัฒนาและดำเนินการนิเทศ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงานและสร้างขวัญกำลังใจ

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็ก ตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑. ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแลและสร้างความเข้าใจกับบุคคลอื่นและชุมชนให้เห็นความสำคัญของการศึกษา

๒. แจ้งข้อมูลโรงเรียนและที่อยู่ปลายทางของผู้เรียนและผู้ปกครองก่อนย้ายถิ่นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามช่วยเหลือผู้เรียน และแจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กออกกลางคันหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษา

๓. ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาและพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

๔. ฝ้าระวังติดตามและดูแลช่วยเหลือบุตรหลานที่มีพฤติกรรมเสี่ยงจะหลุดจากระบบการศึกษาและประสานความร่วมมือกับครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว

๕. ร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบตามความเหมาะสม

บทบาทหน้าที่ของเครือข่าย

เครือข่ายการศึกษามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เพื่อป้องกัน ใฝ่ระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็ก ตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑. ตระหนักถึงปัญหาสาเหตุของเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ให้บุคคลหรือหน่วยงานในระดับพื้นที่ให้มีส่วนร่วมป้องกัน ใฝ่ระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็ก ออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ การศึกษา

๒. ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และร่วมหาแนวทาง ป้องกัน ใฝ่ระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตาม ช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๓. ร่วมกับบุคคลและหน่วยงานให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา ป้องกัน ใฝ่ระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๔. สนับสนุนช่วยเหลือให้บริการผู้เรียนที่มีปัญหาได้รับการฝึกอาชีพเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ และ ร่วมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น และอาชีพตามความสนใจของผู้เรียน ฯลฯ

๕. ร่วมกับบุคคลและหน่วยงาน ส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้า สู่ระบบการศึกษาหรือฝึกทักษะอาชีพตามความสนใจของนักเรียนหรือพบผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ

ส่วนที่ ๓

แนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

การจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบของการศึกษาครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามมาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบเพื่อให้สถานศึกษาไปปรับใช้ตามบริบท ดังนี้

ขั้นที่ ๑ เปิดใจ-เปลี่ยน Mindset ต่อการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

การเปิดใจ-เปลี่ยน Mindset ของบุคลากรถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบของโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการจัดการศึกษาตาม มาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความพร้อมของแต่ละโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ ผู้บริหาร ครู จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพปัญหาและสาเหตุเด็กแต่ละคน ต้องเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็กทุกคนและยึดประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ

๑.๓ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการกำหนดนโยบาย ทิศทาง เป้าหมายการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบอย่างชัดเจน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเป็นทีม นำคตินำทำอย่างต่อเนื่อง และสร้างวัฒนธรรมการทำงานเชิงรุกสู่ความยั่งยืนของโรงเรียน

๑.๔ ครูผู้สอนไม่ยึดติดกับวิธีการแบบเดิมๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมั่นในตัวเองว่าเราทำได้ เปิดใจเรียนรู้จากความสำเร็จของผู้อื่นและคำวิจารณ์หรือความล้มเหลว ทำงานเชิงรุกและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานหรือเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบกับผู้ปกครองและเครือข่าย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ผู้นำชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้และหน่วยงานอื่นๆ

๑.๖ โรงเรียนสำรวจตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความพร้อมของบุคลากร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานแนะแนว ด้านการส่งเสริมอาชีพของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา และด้านอื่นๆ ตามบริบทของโรงเรียนว่ามีจุดเด่น

จุดควรพัฒนาอย่างไรบ้างเพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบของโรงเรียน

ขั้นที่ ๒ จัดทำข้อมูลและสารสนเทศนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา

การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบของโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. คัดกรองนักเรียนตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปรูข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน(S.D.Q) แบบประเมินที่เกี่ยวข้อง และการเยี่ยมบ้านนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงมีแนวโน้มจะออกกลางคันตามปัญหาและสาเหตุต่างๆ เช่น ความจำเป็นของครอบครัว ย้ายถิ่นที่อยู่ รายได้ไม่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพหรือความพิการ ปัญหาพฤติกรรมและการปรับตัว ผลกระทบจาก COVID-19 เสี่ยงต่อการกระทำผิด การคมนาคมไม่สะดวก สมรสก่อนวัยอันควร ผลการเรียน ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ และจัดทำเป็นฐานข้อมูลของโรงเรียน

๒. สํารวจเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)และผู้เกี่ยวข้อง ด้วยแบบสำรวจหน้าเดียวและรวบรวมข้อมูลเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาของโรงเรียนและสำรวจความขาดแคลน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๓. จัดทำข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อวางแผนเฝ้าระวังเด็กออกกลางคันและดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๔. แนะแนวและสำรวจความสนใจความต้องการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงมีแนวโน้มออกกลางคันสูงและเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันที่โรงเรียนติดตามกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาว่ามีความประสงค์จะเรียนด้วยห้องเรียนปกติหรือห้องเรียนสร้างโอกาส

ขั้นที่ ๓ เปิดห้องเรียนสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. สํารวจข้อมูลความต้องการในการเปิดห้องเรียนสร้างโอกาส ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

๒. นำเสนอข้อมูล เหตุผล และความจำเป็นในการเปิดห้องเรียน และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

๓. เสนอเรื่องการขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาสไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมเอกสารประกอบ เช่น สำเนารายงานการประชุมและความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและเหตุผลในการขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาส เป็นต้น ภายในเดือน มีนาคม-เมษายนของปีการศึกษาท่อนหน้าปีการศึกษาที่ขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาสเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบ

๔. ประชาสัมพันธ์ผลการขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาสให้นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาทราบ

๕. เตรียมความพร้อมทางด้านหลักสูตร บุคลากร อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน
สอนในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบห้องเรียนสร้างโอกาส

๖. สถานศึกษาจัดทำเป็นรายงานประจำปีเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้เกี่ยวข้องเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการจัดการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบอย่างต่อเนื่อง

๗. กรณีสถานศึกษาไม่ประสงค์ขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาสสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและมีความ
ต้องการให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเรียนในห้องเรียนปกติก็ได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็น
สำคัญ

ขั้นที่ ๔ พัฒนาเครือข่ายสนับสนุน

การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. เปิดใจค้นหาเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมเป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษา เช่น เครือข่ายโรงเรียนที่จัด
การศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ หรือการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆ เช่น โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียน
ลำปลายมาศพัฒนา เครือข่ายการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒
เครือข่ายมหาวิทยาลัย เครือข่ายอื่นๆ ตามบริบทและความเหมาะสม

๒. เปิดโอกาสให้เครือข่ายมีส่วนร่วมออกแบบการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ กับโรงเรียน
อย่างเป็นระบบ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมปรับปรุงพัฒนาและร่วมชื่นชม

๓. ประสานความร่วมมือและสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน
กับเครือข่ายต่างๆ อย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่หลากหลายตามเหมาะสมของบริบทของโรงเรียน

๔. เปิดโอกาสให้เครือข่ายอื่นๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ผู้นำชุมชน
ภูมิปัญญาชาวบ้าน ทีมสหวิชาชีพ สถานประกอบการ สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย
หรือหน่วยงานอื่นๆ มีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๕. เปิดโอกาสให้เครือข่ายร่วมประเมินผลและร่วมสะท้อนผลการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓
รูปแบบ อย่างเป็นระบบ ผู้บริหาร ครูนำผลการสะท้อนพัฒนาตนเองและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ ๕ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสำหรับการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ โดยนำหลักสูตรสถานศึกษาไป
ปรับใช้ให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา สาเหตุของนักเรียนแต่ละคนและบริบทโรงเรียนชุมชน ดังนี้

๑. พัฒนาหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียนและการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและโรงเรียนในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

๒. พัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดประโยชน์ของผู้เรียนสูงสุด

๓. นำหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะไปพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการและปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น หลักสูตรบูรณาการ หลักสูตรเพิ่มเติม ฯลฯ

ด้านการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เป็นการผสมผสานการเรียนรู้ด้วยการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมุ่งหวังพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เหมาะสมกับวัย และศักยภาพ ดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้

๑) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

๒) เชื่อมโยงบูรณาการรายวิชาต่างๆและการเรียนรู้แบบองค์รวม

๓) ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

๔) การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การลงมือปฏิบัติจริง กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา และเรียนรู้จากชีวิตจริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒. วิธีการเรียนรู้

๑) เรียนรู้ด้วยตนเองนักเรียนกำหนดเป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ตามความสนใจ ความต้องการผ่านชีวิตจริงบนวิถีชุมชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริง บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเองนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงและหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ

๒) เรียนรู้แบบพบกลุ่ม นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ใบบงานที่ครูมอบหมาย จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามแบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน สัปดาห์ละ ๑ ครั้งหรือตามความเหมาะสมโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะการเรียนรู้ในรายวิชาที่นักเรียนไม่ได้เรียนด้วยตนเองหรือพบครูผู้สอนแต่ละรายวิชาหรือเรียนร่วมกับนักเรียนในห้องเรียนปกติตามความสนใจเพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนและครู

๓) เรียนรู้แบบครูเดินสอน ครูผู้สอนแต่ละวิชาพบกับนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านหรือที่ทำงาน หรือห้องเรียนชุมชน เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง ครูชุมชน

๔) เรียนผ่านกิจกรรมของชุมชนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนและเครือข่ายร่วมจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ/การทำงานและทักษะวิชาการ

๕) เรียนรู้ผ่านหลักสูตรบูรณาการหรือหลักสูตรระยะสั้นที่โรงเรียนร่วมกับเครือข่าย สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานประกอบการ ห้องเรียนชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน

๖) เรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย บุคคล สังคม สภาพแวดล้อมตามสนใจ ของนักเรียนหรือโรงเรียนจัดทำสนับสนุน

๓. สถานที่และเวลาเรียน

ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลาตามความพร้อมความสนใจและความต้องการโดยการมีส่วนร่วมผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ มี รายละเอียด ดังนี้

๑) วัดและประเมินผลตามระเบียบวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่มีความยืดหยุ่นตามหลักการ แนวคิดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๒) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการพัฒนาการ ของนักเรียน สังเกตพฤติกรรมการทำงาน การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน หรือ การประเมินด้วยการสื่อสาร ส่วนบุคคล เช่น การสอบถาม การสัมภาษณ์

๓) ประเมินผลงาน ชิ้นงานของนักเรียนอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวมกับรายวิชาต่างๆ และเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานประกอบการหรือผู้เกี่ยวข้อง

๔) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานในชีวิตจริงเป็นส่วนหนึ่ง ในการวัดและประเมินผลตามหลักการแนวคิดของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๕) เทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน อาชีพ สิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และผลงาน ชิ้นงาน ฯลฯ ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของโรงเรียนและสะสมหน่วยกิตการเรียนรู้ (Credit Bank)

๖) นำผลการประเมินจัดทำข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

การจัดตารางเรียนสำหรับนักเรียน ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

๑. การจัดเวลาเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอย่างบูรณาการมีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับ สภาพปัญหาและสาเหตุ มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล ดังนี้

๑.๑ จัดตารางเรียนรูปแบบพบกลุ่มสัปดาห์ละ ๑ วัน (เวลา ๘.๐๐ น-๑๖.๐๐ น.) เรียนใน รายวิชาต่างๆ ที่โรงเรียนกำหนดหรือตามบริบทของนักเรียนและโรงเรียน

๑.๒ จัดตารางเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเองสัปดาห์ละ ๔-๕ วันตามบริบทของนักเรียน โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น ช่วงเช้า การเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับทักษะชีวิต ทักษะการทำงานและทักษะอาชีพ บูรณาการวิชาต่างๆ ช่วงบ่ายเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับทักษะการทำงานและทักษะอาชีพบูรณาการวิชาต่างๆ

ช่วงเย็นเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับทักษะวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆด้วยการเรียนจากสื่อเทคโนโลยี หรือสื่อที่โรงเรียนจัดหาสนับสนุนนักเรียน

๒. เทียบเวลาเรียนจากชิ้นงาน/ผลงาน/หรือเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ โดยครูผู้สอนเทียบเวลาเรียนจากระยะเวลาการทำงานแต่ละชิ้นงาน กิจกรรมและแบบบันทึกการเรียนรู้ ฯลฯ

หลักเกณฑ์การพิจารณานักเรียนเข้าเรียนห้องเรียนสร้างโอกาส

กรณีนักเรียนที่มีความประสงค์จะเปลี่ยนห้องเรียนจากห้องเรียนปกติไปเรียนในห้องเรียนสร้างโอกาส เนื่องจากปัญหาและสาเหตุต่างๆของนักเรียน โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

๑. นักเรียนมีแนวโน้มจะออกกลางคันสูงตามปัญหาและสาเหตุต่างๆ เช่น ความจำเป็นของครอบครัว ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานรายได้ไม่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพป่วยเรื้อรังหรือความพิการ ปัญหาพฤติกรรมและการปรับตัวไม่ได้ สมรสก่อนวัยอันควรหรือท้องในวัยเรียน ผู้ปกครองไม่ใส่ใจไม่มีผู้ดูแล หรือสาเหตุอื่นๆที่ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนต่อได้

๒. นักเรียนที่มีแนวโน้มจะออกกลางคันสูงและมีความประสงค์จะเปลี่ยนห้องเรียนจากห้องเรียนปกติไปเรียนในห้องเรียนสร้างโอกาสต้องยื่นคำร้องต่อโรงเรียน

๓. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานักเรียนเข้าเรียนห้องเรียนสร้างโอกาสและลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลมาพิจารณา

๔. คณะกรรมการพิจารณาแล้วหากอนุญาตให้เปลี่ยนห้องเรียนได้ แจ้งผลให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ นักเรียนเขียนใบแจ้งความประสงค์เข้าเรียนในห้องเรียนสร้างโอกาสและผู้ปกครองลงนามรับรอง กรณีไม่อนุญาตให้โรงเรียนแจ้งผลการพิจารณาให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบพร้อมให้เหตุผลประกอบ

สำหรับเด็กกตกล่นและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาที่โรงเรียนติดตามกลับเข้ามาเรียนใหม่ นักเรียนสามารถเลือกเรียนในห้องเรียนปกติหรือห้องเรียนสร้างโอกาสได้ตามความสนใจและความพร้อมของตนเอง

ขั้นที่ ๖ นิเทศ ติดตามและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

การนิเทศ ติดตามช่วยเหลือการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ดังนี้

๑. สื่อสารสร้างความเข้าใจ รับรู้ จุดประกายความคิดและสร้างความเชื่อมั่นสู่เป้าหมายของการนิเทศการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

๒. พัฒนาเครื่องมือการนิเทศให้มีความเหมาะสมกับการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

๓. นิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตรโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และเครือข่ายร่วมเยี่ยมและสังเกตห้องเรียนสร้างโอกาสและห้องเรียนชุมชน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ และสถานประกอบการหรือสถานที่ที่นักเรียนเรียนรู้

๔. ผู้นิเทศบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู บันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน บันทึกข้อค้นพบในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ สรุปผลและรวบรวมข้อมูล

๕. นำผลการนิเทศการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบแลกเปลี่ยนรู้ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยการมีส่วนร่วมผู้บริหาร และครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันและเติมเต็มต่อยอดอย่างสร้างสรรค์ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

๖. ร่วมปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบอย่างต่อเนื่องด้วยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู เครือข่ายและร่วมสร้างขวัญกำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจ

ชั้นที่ ๗ การถอดบทเรียนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

โรงเรียนดำเนินการถอดบทเรียนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. ผู้บริหาร ครูและเครือข่ายร่วมวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบและผลที่ได้รับมากกว่าหรือน้อยกว่าเป้าหมายมีอะไรบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลที่ได้รับมากกว่าหรือน้อยกว่าเป้าหมาย

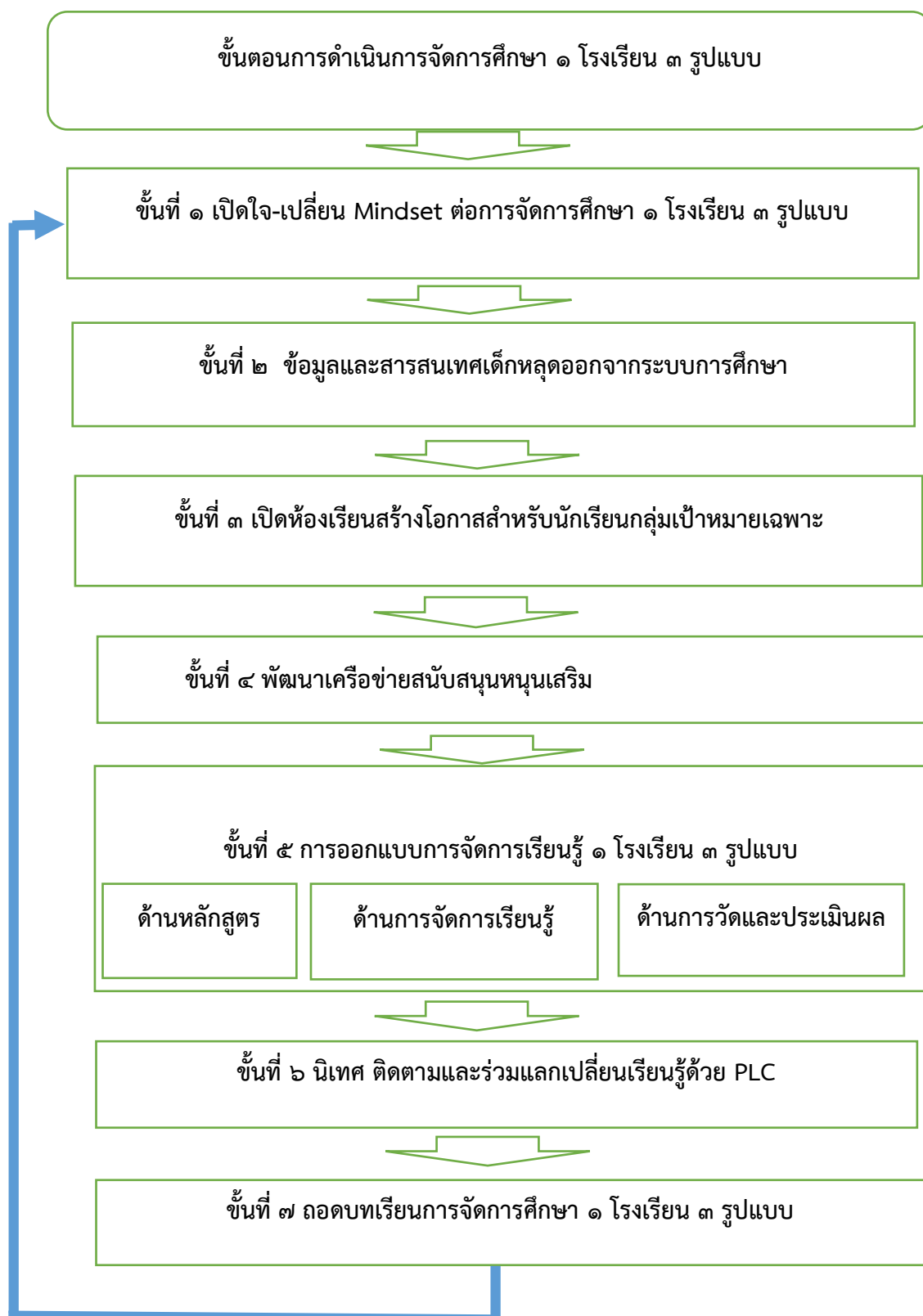
๒. บทเรียนที่ได้รับมีอะไรบ้าง จุดเด่นและจุดควรพัฒนาในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ มีอะไรบ้าง สิ่งที่ต้องพัฒนาต่อยอดและต้องปรับปรุงพัฒนา

๓. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ มีอะไรบ้าง

๔. นำบทเรียนที่ได้รับจากการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบสะท้อนกลับการทำงานและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย

๕. สร้างขวัญกำลังใจและเติมพลังร่วมกันและขยายผล เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบอย่างเป็นระบบ

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

การจบการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจบการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดไว้

๒. ระยะเวลาการจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายให้เป็นตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖

๓. โรงเรียนที่จัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ เป็นผู้ออกเอกสารหลักฐานการจบการศึกษาตามที่ กระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษากำหนด

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

แบบฟอร์มต่างๆ

- หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
  - แนวปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเพื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้
  - กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕
  - แบบคำขอเปิดห้องเรียนสร้างโอกาส.....
  - แบบสำรวจเด็กนอกระบบการศึกษา
  - แบบบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - ตารางเรียนสำหรับนักเรียน ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ
  - แบบยื่นความประสงค์เข้าเรียนห้องเรียนสร้างโอกาส
  - แบบขอเทียบโอนผลการเรียน
  - แบบบันทึกการเทียบโอนผลการเรียน
  - แบบคำร้องขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
  - แบบรายงานผลการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
  - แบบรับรองการฝึกอาชีพและประสบการณ์จากหน่วยงานต่างๆหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - ตัวอย่างหลักสูตรบูรณาการ
  - แบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน
  - แบบสะสมหน่วยกิต (Credit Bank)
- ฯลฯ
- คณะทำงาน

แบบสอบถามตรวจสอบร่างแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ

สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

๑.แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาร่างแนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒.ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....ที่ทำงาน.....

๓.ขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามและบันทึกความคิดเห็นของท่านลงในช่องสิ่งที่ควรปรับปรุงพร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ที่	รายการ	สิ่งที่ควรปรับปรุง/อธิบายเหตุผลประกอบ
	ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑	ความเป็นมา	
๒	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
๓.	วัตถุประสงค์	
๔	คำนิยาม	
๕	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	
	ส่วนที่ ๒ บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	
๖	บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๗	บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	

๘	บทบาทของสถานศึกษา	
๙	บทบาทของครอบครัว/ผู้ปกครอง	
๑๐	บทบาทของเครือข่าย	
	ส่วนที่ ๓ แนวทางการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ	
๑๑	ขั้นที่ ๑.เปิดใจ-สร้าง Mindset ต่อการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ	
๑๒	ขั้นที่ ๒ จัดทำข้อมูลและสารสนเทศนักเรียนและเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา	
๑๓	ขั้นที่ ๓ เปิดห้องเรียนสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	
๑๔	ขั้นที่ ๔ พัฒนาเครือข่ายสนับสนุน	
๑๕	ขั้นที่ ๕ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ	
	ด้านหลักสูตร	
	ด้านการจัดการเรียนรู้	
	ด้านการวัดและประเมินผล	

	การจัดตารางเรียน	
	หลักเกณฑ์การพิจารณานักเรียนเข้าเรียนห้องเรียนสร้างโอกาส	
๑๖	ชั้นที่ ๖ นิเทศ ติดตามและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)	
๑๗	ชั้นที่ ๗ การถอดบทเรียนการจัดการศึกษา ๑ โรงเรียน ๓ รูปแบบ	
๑๘	การจบการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ